

Farvegødskning af *Abies nordmanniana* på Skaføgaard - afsluttende beretning

Af H. Holstener-Jørgensen og M. Madsen Krag

I Skoven PS nr. 3, 1986 publiceredes en præliminær rapport om et farvegødskningsforsøg på Skaføgaard (Holstener-Jørgensen og Skriver, 1986). I det følgende bringes en afsluttende beretning om forsøget og et mindre suppleringsforsøg. For at læserne skal kunne læse beretningen som en samlet helhed, er det fundet rimeligt at trykke hovedparten af den præliminære rapport sammen med de senest indsamlede resultater.

Indledning

Dyrkere af juletræer oplever hyppigt, at deres træer henimod høst ikke er mørkegrønne sådan som køberne ønsker dem. Direkte misfarvninger (gule eller brune nålespidser f.eks.) forekommer også. Sådanne misfarvninger kan være fysiogene og forårsages af f.eks. kalium- eller magnesiummangel, der enten kan være primær eller induceret. Næringsstofmangel er primær, hvis de tilgængelige mængder er for ringe. Derimod kan der induceres mangel ved en ensidig gødskning med et enkelt næringsstof, idet andre næringsstoffer derved kan komme i minimum, eller deres optagelse kan blokeres (antagonisme).

Når træerne er lysegrønne eller "gule", er der hyppigst tale om kvælstofmangel; men der kan under visse omstændigheder være tale om jern- og/eller manganmangel. En sådan mangel forekommer hyppigt, hvor agerjord med reaktionstal større end 6.5 er tilplantet. Jern/manganmangel er behandlet i to tidligere beretninger (Holstener-Jørgensen og Christensen 1983 og 1984) og skal ikke omtales yderligere her.

Kvælstofmangel kan være permanent, fordi tilbuddet til træerne er for lavt. Det kan skyldes, at jorden på voksestedet generelt har et lavt næringsindhold, eller at kvælstof specifikt er minimumsfaktor på lokaliteten.

En juletrædyrker vil hyppigt stå i den situation, at hans kultur er rigeligt forsynet med alle andre plantenæringsstoffer og vand, så træerne - kvælstofmangel til trods - har en uønsket god højedertilvækst.

Under sådanne betingelser vil man tøve med at gøde med kvælstof, som yderligere kan stimulere højedertilvæksten. I så fald vil man være interesseret i, at

"male" træerne grønne så sent som muligt før høst.

Kvælstofmangel kan også være klima-induceret. I tørkeperioder går mineraliseringen - omsætningen - af jordens organisk bundne kvælstof i stå, og tilbuddet til planterne bliver for lille. Også i sådanne tilfælde er der behov for at kunne "male" træerne grønne før høst. En mulig metode til forbedring af planters ernæringsstilstand er "bladgødskning", hvor næringsstoffet/-stofferne sprøjtes på og optages gennem løvet. Eksempelvis sprøjter man i landbruget rutinemæssigt kornafgrøder med manganforbindelser.

Sprøjtegødskning har også været anvendt (anvendes?) ved juletrædyrking, men - efter brugernes udsagn - med vekslende held. Der er forekommet tilfælde, hvor der er rejst erstatningskrav mod sprøjtefirmaer for ikke at have sprøjtet den givne kultur, idet rekvirenten ikke kunne se en forventet virkning af sprøjtingen.

Realiteten er, at der ikke er publicerede forsøgsresultater, som viser effekten af sprøjtegødskning af juletrækulturer, undtagen når der er tale om jern/manganmangel. Den følgende beretning søger at råde bod på dette.

Forsøgsanlæg

Forsøgsareal

Forsøget er udlagt i en juletrækultur på tidligere ager på Skaføgaard. Jorden er temmelig lerholdig, og den er vandlidende på lavere partier. Terrænet er bølget, og de vandlidende områder er derfor spredt over det samlede areal på ca. 35 ha.

Kulturen, der må betegnes som vellykket, er anlagt over et par år (1978-1979), og der er anvendt forskellige markedsførte provenienser. Høsten er begyndt i 1984. Middelhøjder af træerne på de udvalgte forsøgsområder er lidt over 1 m (tabel 5).

Forsøgsplan 1985

Der indgår følgende behandlinger i forsøget:

1. Ubehandlet.
2. Kalksalpeter svarende til 50 kg N pr. ha.
3. Kalksalpeter svarende til 100 kg N pr. ha.

4. NPK-gødningen 23-3-7 med Mg, Cu og B svarende til 50 kg N pr. ha.

5. NPK-23-3-7 med Mg, Cu og B svarende til 100 kg N pr. ha.

6. NPK-gødningen 8-7-16, den nye "juletrægødning", som markedsføres af Sønderjysk Korn svarende til 50 kg N pr. ha.

7. Sprøjtning med 2%-Hornumblanding.

8. Sprøjtning med 6%-Hornumblanding.

9. Sprøjtning med 2%-Hornumblanding tilsat 1% Latex.

Til ovenstående skal der gives følgende opklarende oplysninger:

Hornumblendingen indeholder alle vigtige makro- og mikronæringsstoffer. Den er beskrevet i detaljer af *Knoblauch* (1973) og forhandles af fa. *P. Brøste A/S*, København.

Latex er naturlig gummisaft fra gummitræer. Under udtørringen danner den en hinde, som forhindrer regnafvaskning af de ioner, som er i Hornumblendingen. Latex har i nyere tid også været brugt i forsøg for at nedsætte fordampning f.eks. i forbindelse med omplantning samt i forsøg for at udelukke afsatte luftforureningsstoffer fra direkte kontakt med nåle- og bladoverflader.

Brug af blandingsgødninger og Hornumblending er dikteret af ønsket om ikke gennem ensidig gødskning med kvælstof at inducere mangel på andre næringsstoffer.

Endelig skal det nævnes, at blandingsgødningen 8-7-16 er taget med for at sammenligne den med de øvrige gødninger. 8-7-16 har været markedsført ved en temmelig aggressiv annoncering og tillige er dyrere end de øvrige omtalte gødninger.

Forsøgsanlægget består af 6 blokke. Tre af disse (1, 2 og 3 i tabellerne) er placeret i et område, hvor der ikke blev gødsket (fly) med kalkkammonsalpeter i august 1984. De tre øvrige (4, 5 og 6 i tabellerne) er placeret i et område, hvor der blev flygødsket med kalkkammonsalpeter i august 1984 (350 kg pr. ha).

Parcellerne er enkeltrækker, og de er så lange, at de indeholder ca. 50 træer. Mellem parcellerne er holdt en ubehandlet række som isolation. Blokkene 2 og 3 samt 5 og 6 ligger i direkte forlængelse af hinanden. Behandlingerne

er udlagt systematisk i foranstående rækkefølge. Parcellængden taget i betragtning skulle det være forsvarligt alligevel at gennemføre variansanalyser af forsøgsresultaterne.

Gødskningen er gennemført den 17. maj 1985. Hver enkelt plante har med "fast mål" fået tilført gødning svarende til en dækning på 1 m². Der er ikke konstateret svidningsskader efter gødskningen.

Sprøjtningen er udført med rygspøjte den 2. september 1985 i tørt vejr, som holdt sig nogle dage. Hver enkelt plante er sprøjtet til begyndende dryp. Vindretningen var stort set på langs ad planterækkerne, så drift til naboparceller er usandsynlig. Der er ikke konstateret svidningsskader efter sprøjtningen.

Supplerende forsøg 1986

Af den præliminære rapport (*Holstener-Jørgensen og Skriver, 1986*) fremgår det, at omend en virkning af sprøjtegødskningen kunne spores i efteråret 1985, var resultatet i praksis uinteressant.

Det besluttedes at anlægge et supplerende forsøg i efteråret 1986.

Dette forsøg er udlagt den 10. september 1986. Der indgår følgende behandlinger i forsøget:

1. Ubehandlet.

2. Sprøjtning med 6% Hornumblanding tilsat 1% Latex.

3. Sprøjtning med 10% Hornumblanding tilsat 1% Latex.

Til forsøget er anvendt 9 rækker i blok 1, efter at dette forsøg var færdiggjort, og det som venteligt viste sig, at der ikke var sporlige udslag i farver af 1985 behandlingerne.

Til hver af de tre nævnte behandlinger er benyttet 3 naborækker, og sprøjtningen af hver enkelt plante er fortsat til begyndende dryp. Vejret var tørt, også de følgende dage, så indtørring af sprøjte væsken var sikret.

Farveudslag 1985-forsøget

Den 14. november 1985 gennemførtes en farvebeskrivelse. Samtlige planter i hver enkelt parcel sammenlignedes med den samme standardkvist fra øverste grenkrans på et velfarvet træ. Det noteredes, om den enkelte plante var mørkere grøn, samme farve eller lysere grøn end standardkvisten. Standardkvistens farve efter Munsell (1963) var: Hue 5 GY; Value 4; Chroma 6 (5 GY, 4/6). I tabel 1 er de gennemsnitlige farvekarakterer for hver enkelt parcel vist. Farvekarakteren er i dette tilfælde den procentiske andel af planter i den enkelte parcel, som er mørkere end eller af sam-

me farve som sammenligningskvisten. En variansanalyse af materialet viser højt signifikante (sandsynligheden $p < 0.001$) forskelle såvel mellem blokke som mellem behandlinger. (Dvs. at de målte forskelle med stor sikkerhed er reelle og ikke skyldes tilfældigheder ved forsøgsanlægget).

Blokkforskellene er klare; men det er ikke entydigt sådan, at samtlige tidligere gødede blokke (4, 5 og 6) har en bedre farve end de tidligere ugødede blokke (1, 2 og 3). I totalgennemsnit har de gødede blokke en farvekarakter, som er 5.95% højere end de ugødede blokke, og differensen er højt signifikant (sandsynligheden $p < 0.001$).

Tabel 2 giver en oversigt over signifikansniveauerne for differenserne mellem de enkelte behandlingsmidler. Tabellen skal ikke gennemgås i detaljer; men nogle hovedlinier skal fremhæves. Gødskningen i foråret har givet signifikante udslag, hvor der er anvendt kalksalpeter og 23-3-7, men kun en kraftig tendens, hvor der er anvendt 8-7-16. Juletrægødningen 8-7-16 synes i det hele taget ikke at gøre gavn efter udgift på dette forsøgsareal. Den er således signifikant dårligere end 23-3-7, for samme udbragte kvælstofmængde, og den er end ikke signifikant forskellig fra sprøjtegødskningerne.

Tabel 1: Farvegødskning, Skaføgaard: Farvekarakterer d. 14/11, 1985 (se i øvrigt teksten).

Blok	Kontrol	Kg N pr. ha i de angivne gødninger, 17/5.85					Udsprøjtede konc. af Hornumblanding d. 2/9.85			Middel	Bemærkninger
		50 kg Ca(NO ₃) ₂	100 kg Ca(NO ₃) ₂	50 kg 23-3-7	100 kg 23-3-7	50 kg 8-7-16	2%	6%	2% + Latex		
1	10.4	16.0	40.0	15.0	21.4	13.3	20.0	17.2	15.0	18.70	Ugødet i de seneste år.
2	2.0	16.4	11.9	14.3	13.4	13.6	3.3	4.9	17.5	10.81	
3	5.9	17.3	19.2	28.6	25.0	17.2	9.1	17.0	26.4	18.41	
4	17.8	26.5	45.8	40.0	52.8	26.0	17.8	21.7	31.5	31.10	Gødet i de seneste år.
5	12.8	18.4	17.1	36.5	22.3	15.1	7.8	7.1	7.8	16.10	
6	5.8	24.6	17.1	44.0	25.0	15.8	3.6	16.3	14.8	18.56	
Middel	9.12	19.87	25.18	29.73	26.65	16.83	10.27	14.03	18.83		
Relativ	1.00	2.18	2.76	3.26	2.92	1.85	1.13	1.54	2.06		

Tabel 2: Signifikansniveauer for differenser mellem de enkelte behandlingsmiddelverdier i tabel 1. Duncan-test.

	1. Kontrol	2. 50 kg N i Ca(NO ₃) ₂	3. 100 kg N i Ca(NO ₃) ₂	4. 50 kg N i 23-3-7	5. 100 kg N i 23-3-7	6. 50 kg N i 8-7-16	7. 2% Hornum.	8. 6% Hornum.
2. 50 kg N i Ca(NO ₃) ₂	★							
3. 100 kg N i Ca(NO ₃) ₂	★★	-						
4. 50 kg N i 23-3-7	★★★	★	-					
5. 100 kg N i 23-3-7	★★	○	-					
6. 50 kg N i 8-7-16	○○	-	○○	★★	★			
7. 2% Hornumblanding	-	★	★★	★★★	★★	○		
8. 6% Hornumblanding	-	○	★	★★	★	-	-	
9. 2% Hornumblanding + Latex	★	-	○	★	○○	-	○○	-

Sandsynlighed p: - = 0.20 < p; ○ = 0.20 > p > 0.10; ○ ○ : 0.10 > p > 0.05
★ = 0.05 > p > 0.01; ★ ★ = 0.01 > p > 0.001; ★ ★ ★ = 0.001 > p.

Tabel 3: Farvegødskning, Skaføgaard: Farvekarakterer d. 9/9, 1985 (se i øvrigt teksten).

Blok	Kontrol	Kg N pr. ha i de angivne gødninger, 17/5.85					Udsprøjtede konc. af Hornumblending d. 2/9.85			Middel	Bemærkninger
		50 kg Ca(NO ₃) ₂	100 kg Ca(NO ₃) ₂	50 kg 23-3-7	100 kg 23-3-7	50 kg 8-7-16	2%	6%	2% + Latex		
1	17.0	15.4	11.7	1.7	7.1	24.6	38.6	21.9	10.0	16.44	Ugødet i de seneste år.
2	15.1	16.4	30.4	8.9	13.3	6.9	5.0	1.8	2.5	11.14	
3	19.6	18.4	13.2	26.6	16.7	17.5	9.3	19.0	17.6	17.54	
4	33.3	2.0	6.5	13.6	19.2	30.0	36.2	39.1	25.9	22.87	Gødet i de seneste år.
5	28.6	29.2	13.3	11.5	7.5	22.0	10.6	17.5	12.2	16.93	
6	67.9	75.0	55.6	66.7	54.4	86.5	64.2	82.9	80.8	70.44	
Middel	30.25	26.07	21.78	21.50	19.70	31.25	27.32	30.37	24.83		
Relativ	1.00	0.86	0.72	0.71	0.65	1.03	0.90	1.00	0.82		

Såfremt man kræver en sikkerhed for sine tiltag, er der intet, som tyder på, at 100 kg N i kalksalpeter eller 23-3-7 giver et bedre resultat end 50 kg N i de samme gødninger. Der er en tendens til, at 23-3-7 er lidt bedre end kalksalpeter. Sprøjtgegødskningerne har ikke givet de store udslag. Det er dog værd at bemærke, at 2% Hornum med Latex har virket bedst og givet signifikant udslag. Tendensen er i øvrigt, at 2% Hornum med Latex er bedre end 6% Hornum, som igen er bedre end 2% Hornum.

Den 9. september 1986 gennemførtes en afsluttende farvebeskrivelse. Der anvendtes en standardkvist med følgende farve efter *Munsell* (1963):

Hue 5 GY; Value 5-4; Chroma 6 (5 GY, 5/6-4/6).

Tabel 3 viser resultaterne af denne farvebeskrivelse. En variansanalyse viser, at der overhovedet ikke er nævneværdigt udslag for behandlinger. Enhver tendens, som man mener at kunne øjne, må anses for at bero på tilfældigheder. Der er imidlertid en højt signifikant forskel mellem blokke ($p < 0.001$). Blok 6 er helt åbenbart blevet gødet i efteråret 1986, hvor distriktet sædvanemæssigt gødede resten af kulturen. Tallene viser den klare effekt af den gennemførte gødskning.

Forsøget bekræfter resultaterne af tidligere undersøgelser (*Holstener-Jørgensen* og *Bartholin* 1969, samt *Holstener-Jørgensen*, 1970): En farveforbedring efter forårsgødskning holder sig næppe længere end godt et halvår. I det omfang man ønsker at male sine nordmannsgraner grønne ved N-gødskning, bør det gøres sent i vækstsæsonen før træhøsten. En farveforbedring efter forårsgødskning blegner derimod i løbet af efteråret (tabel 1 hos *Holstener-Jørgensen* 1970).

Farveudslag i 1986-forsøget

Den 6. november 1986 blev samtlige træer i suppleringsforsøget farvebeskrevet. En kvist fra det samme træ, som leverede standardkvist den 9. september 1986, benyttedes. Denne sidste

kvist havde nøjagtig samme farve som den tidligere anvendte kvist: 5 GY, 5/6-4/6.

Tabel 4 viser den relative andel af planter, som har samme farve som/eller er mørkere end standardkvisten. Det fremgår, at der er en temmelig stor variation. Der er dog signifikant forskel mellem behandlinger ($0.01 > p > 0.001$ efter et χ^2 -test på hele materialet; $0.05 > p > 0.01$ efter en variansanalyse af tabel 4-værdierne).

Sprøjtning med 6% Hornumblending med 1% Latex har stort set ikke haft nogen virkning, mens sprøjtning med 10% Hornumblending med 1% Latex har haft en klar virkning. Såfremt man antager, at standardkvisten har den ønskede farve, må målet være, at mindst 50% af de behandlede træer er mørkere end eller har samme farve som standardkvisten. Dette mål er ikke nået, end ikke ved sprøjtning med 10% Hornumblending med 1% Latex.

Til slut skal det meddeles, at der ikke er konstateret sprøjteskader (svidninger) ved nogen af de anvendte koncentrationer. Der foreligger altså den uafklarede mulighed, at koncentrationer større end 10% Hornumopløsning kan anvendes.

Træmåling

Højder og topskudslængder

Tabel 5 viser en oversigt over middelhøjderne i de enkelte parceller i foråret 1985, altså forud for forsøgsanlægget. Der skal om disse kun siges, at en variansanalyse ikke afslører skævheder i parcellfordelingen (parcellerne er ret ensartede).

Tabel 6 viser middeltopskudslængder i 1985. Variansanalyse af tallene viser, at der ikke er signifikante udslag for behandlinger ($p > 0.05$); men der er signifikante forskelle mellem blokkene ($p < 0.001$). Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at dette først og fremmest hænger sammen med, at topskuddene i blok 4, 5 og 6, som har været gødet i de seneste år forud for forsøgsanlægget, gennemgående er længere end i blok 1,

Tabel 4: Farvegødskning den 9/9 1986 - Farvekarakterer 6.11.1986 (se i øvrigt teksten).

Række	Udsprøjtede konc. af Hornumblending d. 9/9 86		
	0%	6% + Latex	10% + Latex
1	9.6	5.7	23.8
2	1.7	5.4	25.0
3	8.8	11.5	14.6
Middel	6.70	7.53	21.13
Relativ	1.00	1.12	3.15

2 og 3, hvor der ikke var gødet i de seneste år op til forsøgsanlægget.

Tabel 7 viser middeltopskudslængder i de enkelte parceller i 1986, altså året efter behandlingerne. I dette tilfælde viser variansanalyser som i 1985, at der ikke er udslag for behandlinger ($p > 0.05$), men forskel mellem blokke ($p < 0.001$). Blokforskellene er dog ikke, som i 1985, forårsaget af tidligere gødskning, idet topskuddene i 1986 gennemgående er længst i blok 1, 2 og 3, der var ugødede i årene forud for forsøgsanlæg.

En nærliggende forklaring er, at virkningerne af den tidligere gødskning er klinget ud. Blokforskellene i 1986 afspejler alene frugtbarhedsvariationer på forsøgsarealet eventuelt parret med nogle proveniensvariationer, som ikke lader sig udrede.

Den opmærksomme læser har formentlig bemærket, at der er samvariation mellem tallene i tabellerne 5, 6 og 7. Der er en signifikant sammenhæng mellem træhøjde forår 1985, topskudslængde 1985 og topskudslængde 1986. Der er da også gennemført kovariansanalyser på hele materialet, analyser som imidlertid ikke har ændret ved de simple variansanalyseres udsagn.

Diskussion og konklusioner

Formålene med de gennemførte forsøg har været to:

- 1) at undersøge i hvilket omfang det er muligt at give juletræer af *Abies nordmanniana* en bedre farve - det vil sige gøre dem mere mørkegrønne - ved a) gødskning, b) sprøjtning med plantenæringsstoffer. Den

bedre farve betyder en højere pris til producenten.

2) at undersøge om sådanne tiltag medfører forøgede topskudslængder og dermed større afstande mellem grenkransene. Hvis dette er tilfældet, bliver træernes kvalitet dårligere, og prisen til producenten lavere.

Forsøgene har vist, at det er muligt at forbedre træernes farve både ved gødskning og ved sprøjtning med plantenæringsstoffer.

Gødskning med salte af plantenæringsstoffer er den sikre vej, men farveforbedringen har næppe en varighed på mere end godt et halvt år, hvis man gøder i foråret. På forsøgslokaliteten synes 50 kg N pr. ha i blandingsgødningen 23-3-7 med Mg og Cu at være optimalt.

Sprøjtning med plantenæringsstofopløsninger (Hornumblending) tilsat fikserende Latex kan også give bedre farv-

ning af planterne; men selv sprøjtning med 10% opløsninger er ikke tilfredsstillende set fra en producentsynsvinkel. Det bemærkes, at sprøjteskader (svidninger) ikke er iagttaget.

Varigheden af farveforbedringerne bekræfter tidligere iagttagelser (*Holstener-Jørgensen, 1970* og *Holstener-Jørgensen og Bartholin, 1969*).

Forsøgene har i øvrigt vist, at gødskning eller næringsstofsprøjtning ikke har haft signifikant indflydelse på topskudslængderne, og altså ikke negativ indflydelse på juletrækvaliteten på denne lokalitet. Dette er også i overensstemmelse med tidligere iagttagelser (*Holstener-Jørgensen 1970* og *Holstener-Jørgensen og Bartholin, 1969*).

Konklusionerne er:

1) Det må anbefales at farvegødske sent i vækstsæsonen, og

2) det ser ud til, at anvendelse af 50 kg N pr. ha i blandingsgødningen 23-3-7 med Mg og Cu er optimalt.

Afsluttende bemærkninger

Under beskrivelsen af forsøgsarealet er det nævnt, at kulturen er anlagt med "forskellige, markedsførte provenienser" i 1978-1979. Da det ikke har været muligt at identificere og lokalisere disse på arealet, bidrager dette forhold på en ikke registrerbar måde til spredningen på resultaterne. Det kan ikke anbefales nok, at man fremover interesserer sig mere for samspillene herkomst-lokalitet-gødskning-kvalitet. Disse forhold er af stor betydning for dyrkernes økonomiske udbytter.

(Litteratur, se side 36).

Tabel 5: Farvegødskning, Skaføgaard: cm højde forår 1985 (se i øvrigt teksten).

Blok	Kontrol	Kg N pr. ha i de angivne gødninger, 17/5.85					Udsprøjtede konc. af Hornumblending d. 2/9.85			Middel	Bemærkninger
		50 kg Ca(NO ₃) ₂	100 kg Ca(NO ₃) ₂	50 kg 23-3-7	100 kg 23-3-7	50 kg 8-7-16	2%	6%	2% + Latex		
1	98.5	125.8	129.4	114.9	111.9	113.2	123.9	109.9	118.8	116.26	Ugødet i de seneste år.
2	132.0	127.3	119.5	110.8	119.0	117.8	108.8	105.1	125.6	118.43	
3	121.7	118.7	114.5	117.2	106.6	119.9	106.5	100.4	129.6	115.01	Gødet i de seneste år.
4	119.0	103.7	143.4	112.2	157.6	108.7	114.8	113.8	130.4	122.62	
5	108.8	118.2	119.2	111.0	120.0	121.1	112.6	127.6	119.8	117.59	
6	121.9	117.9	122.1	109.1	120.7	122.6	124.2	111.4	96.1	116.22	
Middel	116.98	118.60	124.68	112.53	122.63	117.22	115.13	111.37	120.05		
Relativ	1.00	1.01	1.07	0.96	1.05	1.00	0.98	0.95	1.03		

Tabel 6: Farvegødskning, Skaføgaard: cm topskudslængder d. 14/11, 1985 (se i øvrigt teksten).

Blok	Kontrol	Kg N pr. ha i de angivne gødninger, 17/5.85					Udsprøjtede konc. af Hornumblending d. 2/9.85			Middel	Bemærkninger
		50 kg Ca(NO ₃) ₂	100 kg Ca(NO ₃) ₂	50 kg 23-3-7	100 kg 23-3-7	50 kg 8-7-16	2%	6%	2% + Latex		
1	27.0	34.9	33.4	31.2	27.2	30.9	33.9	31.0	31.1	31.18	Ugødet i de seneste år.
2	41.9	41.8	40.8	35.1	37.5	34.9	28.8	30.8	33.9	36.17	
3	38.8	35.8	34.4	36.4	32.9	33.1	30.9	30.0	33.2	33.94	Gødet i de seneste år.
4	37.8	38.2	45.6	38.1	51.6	35.3	34.6	36.5	40.8	39.83	
5	37.1	37.2	34.6	36.8	40.0	34.3	34.8	36.0	34.7	36.17	
6	36.4	38.7	39.4	36.2	34.0	37.7	33.3	36.2	31.9	35.98	
Middel	36.50	37.77	38.03	35.63	37.20	34.37	32.72	33.42	34.27		
Relativ	1.00	1.03	1.04	0.98	1.02	0.94	0.90	0.92	0.94		

Tabel 7: Farvegødskning, Skaføgaard: cm topskudslængder d. 10/9, 1986 (se i øvrigt teksten).

Blok	Kontrol	Kg N pr. ha i de angivne gødninger, 17/5.85					Udsprøjtede konc. af Hornumblending d. 2/9.85			Middel	Bemærkninger
		50 kg Ca(NO ₃) ₂	100 kg Ca(NO ₃) ₂	50 kg 23-3-7	100 kg 23-3-7	50 kg 8-7-16	2%	6%	2% + Latex		
1	25.5	38.0	38.9	33.2	30.5	30.6	33.1	28.3	27.7	31.8	Ugødet i de seneste år.
2	44.2	42.1	41.1	39.7	41.0	38.8	31.4	29.7	34.5	38.1	
3	40.5	36.6	38.9	38.7	38.3	34.8	26.7	29.7	33.2	35.3	Gødet i de seneste år.
4	35.6	36.8	42.7	32.1	41.0	30.4	30.0	28.3	38.5	35.0	
5	33.3	34.8	32.4	32.0	32.9	26.5	29.8	32.2	31.6	31.7	
6	25.8	18.2	30.0	24.5	26.6	30.1	35.3	28.7	30.2	27.7	
Middel	34.15	34.42	37.33	33.37	35.05	31.87	31.05	29.48	32.62		
Relativ	1.00	1.01	1.09	0.98	1.03	0.93	0.91	0.86	0.95		